

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 «
Pe o lună . . . 2 «

Nrul de Duminică

Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Opreliște.

Sunt două săptămâni de când »Neamul Românesc«, revista politică a dlui Iorga a fost oprită. Am înregistrat cu regret sincer opreliștea asta. Simțeam cu toții că ea înseamnă pentru noi o pierdere mai mare decât obicinuitele popririi sub care ne pune guvernul unguresc spre a nu gusta din rodul oprit al produselor intelectuale și culturale din țara românească.

Cu atât mai puțin înțelegem și aprobăm atacurile ce s'au îndreptat contra aceluia care e înființatorul și sufletul acestei reviste, d. Nicolae Iorga. Și cu atât mai puțin înțelegem atacurile ce au venit nu din România, ci de-aici din Ardeal.

»Neamul Românesc« a fost pentru noi mai mult decât un ziar o revistă oarecare, iel a fost glasul unei individualități puternice, solul unui gând și ideal deosebit și aducătorul unui nou curent. Când am auzit întâi acest glas, el ne-a captivat și ne-a cucerit.

Numele lui Nicolae Iorga azi pentru noi cuprinde o concepție originală și un ideal puternic, e ideea naționalismului vechiu și totuși atât de nou prin puterea credinței, originalitatea și adâncimea concepției cu care ni-l'a pus înainte.

Naționalismul dlui Iorga nu-i obișnuitul naționalism al frazelor umflate și nelămurite, al gesturilor teatrale și al declamațiilor goale și vagi. Aici tocmai ieste greșeala fatală acelor ce-l confundă cu acest fel de

naționalism. Nu, ci este naționalismul în accepția lui cea mai largă, cea mai adâncă și cea mai conștientă. În acest fel el pleacă, întocmai ca și Darwinismul, dela idea păstrării speciei în marea luptă pentru existență a popoarelor și s'ar putea desface în patru probleme constitutive: naționalismul ca problemă politică — existența și stăpânirea peste sine a unei națiuni — naționalismul ca problemă economică — viața economică națională, neatârnată de exploatarea altor neamuri — ca problemă socială — dezvoltarea armonică și complectă a tuturor claselor sociale și echilibrul dintre ele — și mai presus de toate, naționalismul ca o înaltă problemă culturală, după care cultura unui popor nu poate fi decât națională, trăind cultura lui prin naționalism și naționalismul lui prin cultură, neconținut hrănindu-se și întărindu-se reciproc acești doi factori.

În politica noastră d. Iorga a adus o nouă concepție a cinstei politice, cinstea pe care nu o dă numai probitatea caracterului, ci cinstea singură legitimă a unui ideal politic și a muncii necurmăte pentru binele și progresul public.

Politica pentru ei nu-i o simplă meserie de salon ci o mare și sfântă datorie a tuturor celor chemați, o sarcină plină de răspundere către posteritate și toate puterile și dătinile individuale trebuiesc puse în slujba ei, iarăși nu ca un drept ci ca o mare datorie. E o concepție de înaltă moralitate, de adâncă seriozitate etică a vieții publice și toți cei ce vor să facă politică

la noi, »dincoace« și »dincolo« vor trebui să se inspire dintr'ânsa.

Aceste sunt ideile cele mari și veșnice cari călăuzesc pe cei doi reprezentanți ai naționalismului, nu ai naționalismului celui vechiu de fraze și de răspântii și de căpătuială, ci ai naționalismului nou din România, pe dd. Nicolae Iorga și Alexandru C. Cuza.

Și oare concepția lor a naționalismului nu este, nu trebuie să fie în definitiv și a noastră? Unde poate fi ea mai actuală, mai necesară decât la noi unde lupta s'a încins în acelaș timp pe toate terenele existenței naționale și se desfășură pe toată linia, cu toate cele patru probleme ale iei?

Pentru aceia spunem cu hotărâre și sinceritate că osândim atacurile de rea credință (de prisos să exceptăm pe celelalte), lipsa de cuviință ce se manifestă în timpul din urmă la noi împotriva dlui Iorga mai ales. Mărturisim că nu putem înăbuși un sentiment de revoltă și rușine când ne gândim că de aici din tabăra luptei noastre naționale se fac atacuri împotriva — naționalismului din România.

Intrebăm în numele cărei idei, în numele cărei concepții oprite se fac atacurile acestea?

Căci nu putem admite decât o luptă contrară în numele unei idei și unui ideal, nu însă jigniri și ambiții personale. Unde-i însă ideea, concepția asta deosebită ce se opune d-lor Iorga și Cuza? Un galimatias de idei socialisto-naționale debitate cu ifose de concepții personale nu formează încă o

FOITA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Din literatura italiană.

Alessandro Varaldo.

Un duel sălbatic.

— Intâmplare de vânatoare. —

— Da, zise Marco il Rosso, uitându-se gânditor la pagina colorată ce reprezenta lupta unui leu cu un taur — da, trebuie să fi fost frumoasă lupta aceasta, și zău dacă nu mi-aș fi împrumutat câinele meu pentru o zi, numai ca s'o văz.

A-și împrumuta câinele, este cea mai mare jertfă ce o poate face un vânător: și-ar da mai bine pușca, sau nu s'ar duce la o bătaie, dar câinele nu.

— Și totuși...

Era o zi ploioasă de Septemvrie. Stam toți roată, sub umbrarul colibei lui Nino Arciprete, posomorîți din cauza vremii rele, care ne ținea pe loc. Venisem ca să vânăm, dar am fost siliți de potopul de ploaie să ne adăpostim în coliba bătrânului Arciprete, unde dădurăm peste Marco il Rosso, stând pe prag, cu pipa stânsă în dinți, iar Nino în fața lui, curățând niște ștuleți de porumb. Deabea ne răspunse la »bună ziua« noastră și aruncă o ochiadă la tolba de vânatoare, atârnată de un cui, lângă vatră.

— Nimic?

— Aproape nimic. O păsărică ce nici nu se vede în sac.

Prietenii miei, Giulio Florida și Reginaldo Lascaris, șezură pe două scăunase, și Reginaldo, care cunoștea pe vânătorul Marco il Rosso, îi întinse foaia de jurnal ilustrat, pe care din întâmplare o avea în buzunar. Nino puse pe jos niște pahare vechi, le umplu cu un vin ruginiu, dar nici unul nu le atinse.

— Și totuși...

Reginaldo, care ieșise afară ca să se uite pe cer, se întoarse oftând. Cerul era acoperit și negru, norii jos, aproape să-i apuci cu mâna, iar tăcerea câmpiei adâncă.

— Marco, tu te gândești la vr'o poveste de vânatoare; și se vede după față. Spune-ne-o, ca să ne treacă vremea.

— Nu, domnule Aldo, răspunse Marco, nu este o poveste, ci o întâmplare adevărată, de acum trei-zeci de ani.

Își aprinse pipa, pufăi de câte-va ori, și începu:

În vremea războiului, eu eram de 16 ani, dar știam să dau cu pușca. Soldații francezi treceau prin satul nostru, și în casa noastră se opri un căpitan de dragoni, bolnav de tifos, un tânăr frumos, vesel și care după boală, a învățat pe tot satul duelul. Boala i a ținut 4 luni, și când doctorul îi spuse că poate pleca să-și ajungă batalionul său, războiul se isprăvise. Cu toate astea, el se pregătea să plece, când dracul își vâri coada și-l făcu să amâie plecarea. Într'o dimineață, pela 8, pe când ne întorceam dela o vânatoare, fără nici un folos — bunăoară ca d-voastră acum — când să intrăm în sat, auzirăm țipete și răcnete

înfricoșate, amestecate cu urlete de femei și copii. Clopotele bisericii începură să sune, și oamenii alergau speriați, dela câmp spre sat. Noi am rupt-o la fugă, și am ajuns cei dintâi lângă o femeie care-și smulgea părul și-și rupea hainele după ea, cu toate că alte femei, plângând, se căsneau s'o împiedice.

— Lupul i-a răpit copilul.

Nu se întâmpla aceasta pentru prima-ora, dar nu e mai puțin adevărat că nu se întâmplase niciodată până atunci, așa de vreme: mai târziu, când venea iarna, lupii treceau prin sat și furau oi și capre, chiar și copii.

Copilul acesta, sta la pândă la vie, împreună cu alți copii, dela 10 la 12 ani, când — cel puțin așa au istorisit ei — li-se păru că o limbă de foc ar fi trecut printre ei, și unul din ei a simțit o piele aspră de porc sau de arici ce-i trecu pe lângă obraz și-l sgârie. Auziră un țipet și toți o luară la goană îngroziți, fără să se gândească la tovarășul lor pierdut.

S'au găsit urme de labe, urme de bale amestecate cu sânge, și fiara apucase în pădure.

Mama copilului se oprise din plâns și se uita ca prostită la primar, care fâgăduia zece scuzi de fiecare cap de lup; dar oamenii dau din cap îndurerăți. Nu din pricină că ar fi avut frică (fiecare din ei ucisese cel puțin doi lupi) dar din pricina timpului, care era prea bun pentru muncă: o vânatoare cere trei sau chiar șase zile, și câmpul nu îngăduia nici un ceas de pierdut. Pe urmă, nu era vorba decât de un lup-singuratic, nu de o turmă, și ca să-l împuște, era destul să se puie la pândă, că lupul împins de foame, trebuia să se întoarcă

teorie nouă și cu atât mai puțin bună și adevărată. Ce să mai spunem apoi de acei cari neavând nici măcar pretenția unui ideal și unei idei nouă, cred că un spirit, un calambur duhliu țin locul adevărilor mari și veșnice? Sunt spirite elegante și caustice, poate, dar osândite la sterpiciunea fatală a tuturor spiritelor negative, incapabile a lăsa posterității moștenirea unei idei creaătoare, unei îndrumări pozitive și singurului succes poate fi nu întemeierea, ci dărâ-marea unui curent, unei îndrumări, — un succes și acestea, oricum.

Dar istoria își face cursul ei nepăsător și mare. La socoteala ei finală, ea nu adună și însumează valorile negative ci numai pe cele pozitive și productive, căci numai aceste fac un rezultat, suma unui progres și a unei civilizații.

Intre acestea se va socoti de sigur și curentul și ideea naționalistă din România.

Austro-Ungaria și unitatea Italiei. În anul 1911 Italia va sărbători semicentenarul unirei sale printr-o mare expoziție internațională la Roma. Austro-Ungaria nu va participa însă la expoziția asta. Motivul e ușor de înțeles: unitatea Italiei s'a făcut și prin ciuntirea Austriei care stăpânise o frumoasă bucată de teritoriu italian, Lombardia și Venetia, și ar fi cel puțin paradoxal ca ea să participe la serbarea acestei pierderi. Totuși cerurile oficiale caută să indice o altă cauză pentru neparticipare: Iele declară că Austro-Ungaria ar fi hotărât că timp de mai mulți ani nu va participa în mod oficial la nici o expoziție internațională, căci industriașii austriaci și unguri refuză a-și expune mărfurile.

*

Naționalitățile și concesiunile militare În numărul din urmă al ziarului slovacesc din Budapesta »Slovenszky Tizsdennik« să scrie un articol bine gândit despre concesiunile militare ungurești și atitudinea naționalităților. Autorul articolului dovedește cu o logică luminoasă, că dorința contelui Andrassy de-a ungeriza cele 43 de regimente de infanterie din Budapesta este cu totul neîntemeiată. Ceea ce vrea Andrassy se împotrivesc cu voința slovacilor, românilor, germa-

nilor și sârbilor, prin urmare cererea lui nu reprezintă aspirațiile majorității acestei țări.

Partidul naționalităților stă în fața unui mare pericol, și el va trebui să înfrunte cu toate mijloacele tendința de a ungeriza armata. Ungurizarea armatei înseamnă batjocorirea naționalităților. Dacă cheltuim pentru armată, putem pretinde și noi măcar atâta, ca ea să nu se prefacă într-un canal de scurgere al șovinismului unguresc. Autorul articolului propune apoi, ca să se înceapă iar seria de adunări populare și să se pornească cea mai vie agitație în contra acestei primejdii, care amenință toate naționalitățile deopotrivă.

Se va găsi și la noi cineva să-l asculte?

*

O desmintire. Din Sibiu primim pe telefon știrea că »Telegraful Român« publică o desmintire foarte categorică și foarte indignată a știrea că Înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul ar fi proiectând așezarea unui administrator în Caransebeș. »Telegraful Român« făgăduiește că alegerea de episcop se va face la Caransebeș »amăsurat dispozițiilor legii fundamentale a bisericii noastre«, căci Înalt Prea Sfinția Sa este »apărătorul probat și sever al autonomiei bisericii noastre. Intrebăm și atunci când intervine personal pe lângă guvern ca să nu se întărească alegerea unor episcopi pe cari oficial singur i-a propus spre aprobare? În orice caz faptul că »născocirea« despre așezarea unui administrator la Caransebeș s'a putut răspândi și acredita atât de ușor e nesfârșit de caracteristic I. P. S. Sale.

Situația politică.

Sunt iară tot mai puține semne de o rezolvire pașnică a crizei. M. Sa nu mai vine la Budapesta. În schimb, primul ministru Wekerle se va duce încurând la Viena, ca să informeze coroana despre situația politică din Ungaria. Ziarele independiste speră că Wekerle cu ocazia aceasta îi va dovedi M. Sale cât de zadarnică ar fi încercarea de a se face o împăcare definitivă între coroană și națiune cu ajutorul partidelor 67-iste, și că la urma urmei tot partidului kossutist va trebui să i-se dea puterea.

Ca o mică variație în monotonia atâtor combinații amintim vizita contelui Festetics la ministrul Kossuth. În numărul nostru de ieri am spus și noi, că numitul conte, care pentru vederile sale moderate se bucură de multe simpatii la curte, a fost primit într-o audiență de către prințul de coroană. Acum contele Festetics Taszilo petrece de vre-o două zile în Budapesta, unde a avut ieri o intrevvedere mai lungă cu ministrul Kossuth. Se crede că el e încredințat cu o înaltă misiune politică. Se înțelege, că semioficiosul guvernului desminte categoric toate știrile acestea.

Rolul contelui Festetics.

Contele Festetics Taszilo l-a vizitat Joia trecută pe ministrul Kossuth în locuința lui. Contele Festetics a trăit până acum foarte retras de viață politică și este cunoscut ca unul dintre puținii unguri, cari se pot lăuda cu simpatii la curte, de aceia apariția lui în Budapesta și amestecul lui în rezolvirea crizei trezește un deosebit interes. Un ziar din capitală dă despre această următoarele informații:

Hoitsy Pál vicepreședintele partidului independist, care prin soția sa este înrudit cu contele Festetics, l-a rugat odată pe acesta să-i facă o vizită lui Kossuth și se va convinge, că partidul independist nu nutrește astfel de aspirații, cari să nu poată găsi și aprobarea Coroanei. Contele a ascultat cererea asta și s'a dus în Joia trecută la Kossuth, cu care a stat apoi de vorbă mai bine de o oră. Dar, firește, vizita aceasta nu s'a făcut din încredințarea nimăru, și însuși Festetics a declarat, că nici Kossuth nu ia cerul nici un serviciu.

Cum se vede, toată afacerea asta — călătoria contelui Festetics la Budapesta, și vizita lui Kossuth — e pornită de partidul kossutihist, care ar fi vrut să străbată, cu ajutorul contelui Festetics, până la treptele tronului. Dar s'a înșelat urit...

Lukács Laszló.

Să zvonește, că fostul ministru Lukács ar fi pregătit un memorandum pentru rezolvirea crizei și că în privința asta el ar fi intrat în desbateri amănunțite și cu partidul independist. Iată câteva detalii din presupusul memorandum:

Partidul independist ca majoritate parlamentară se obligă să sprijinească un guvern, al cărui prim ministru și ministru de finanțe să fie Lukács, —

iar în sat. Primarul ținea mereu să se facă vânătoare, că poate nu era singur, ci era o turmă de lupi, și cum răpirea copilului se făcuse ziua nămieza mare, însemna că foamea îl silise să vie în sat, iar ori ce întârziere, ar fi pricinuit poate alte pagube ca aceasta. Se ciorovăiau mereu, și cine știe cât ar fi mai ținut vorba, dacă căpitanul francez nu ar fi venit lângă primar zicând că se va duce el la vânătoare.

— Mă duc chiar astăzi: Marco o să vie cu mine. Lăsați pe oameni să-și vază de muncă.

Oamenii se înveseliră, vorbind între ei de căpitanul Faul Sauvan, care știa ce trebuie să facă.

*

Plecarăm cu noaptea în cap, înaintea zorilor. Din ajuns, luasem din sat o pușcă bună și un cuțit lung, și ca să nu facem focul ca să nu dăm de știre fiarei, aducem în spinare d'ale gurei pentru o săptămână. Moș Samuele ne-a împrumutat câinele său, Ursu, pe care l-am ținut legat două ceasuri în locul unde fiara lăsase urmele de bale, și nu i-am dat de mâncare decât carne crudă, ca să-l înrăim și mai mult. Tot satul ne-a însoțit până la marginea pădurei, popa ne-a binecuvântat, și am pornit. Până la prânz umblarăm cu Ursu legat, ne oprirăm apoi, am mâncat, am dormit două ceasuri, și iar la drum, în tăcere.

Pădurea era umbroasă, dar din când în când, la câte un luminis, soarele cădea ca o ploaie de aur. De altfel, pădurea era umblată și noi mergeam fără greutate: potecile erau netede și șerpuiiau la deal, acoperite de rășină. Trecurăm o parte de pădure de castani, apoi una lungă și ursuză de spini, și în sfârșit una de stejari și de

curpeni, unde iarba era naltă până la genunchi, iar poteca nu se mai vedea. Ursu se sbătea de moarte în lanț, și noi, ca să-l târâm după noi, ne rupeam mâinile. Ne-am hotărât să-l deslegăm, dar am așteptat ceasul de mâncare de seară, de teamă ca câinile să nu fugă să se întoarcă în sat. Noaptea aceia, dormirăm cu câinile între noi; dar când ne-am trezit în zori, câinile ia-l de unde nu ie. O ștersese fără să spuie la nimeni.

Ce ne facem? Căpitanul, care când nu știa bine ce trebuie să facă se scărpină după ceafă, se uita la mine clipind din ochi.

— Marco, ție frică?

— Cu dumneata, căpitane, nu!

— Bravo băiete! Un căpitan francez și un vânător italian nu se pot da îndărăt, pentru că i a lăsat câinile.

Și o luarăm la drum. Mergeam la întâmplare, și cum lupii nu au un miros prea bun, stam cu pușca gata, ca la o vânătoare de prepelițe, pregătiți s'o tragem la fiecare clipă.

— Pe unde suntem? mă întrebă căpitanul dela o vreme.

— Nu știu. Niciodată n'am mai venit pe aici.

Mergeam mereu. Pela patru după prânz băgarăm de samă că pădurea începuse să se rărească, și tot mergând, ajunserăm în piscul muntelui, o stâncă goală, cu câte-va petece de iarbă, iar pădurea rămăsese de-o parte și de alta în jos. Stam nehotărâți, când văzui pe căpitanul alergând pe o stâncă. Dădui și eu fuga după el și ne uitărăm: erau urme de sânge uscat, par'că l-ar fi șters cineva după piatră.

— Au mâncat vr'o pradă aici, zise căpitanul; uite au lins și locul.

O tristeță mi-se lăsă pe inimă.

— Uite și bale, Marco.

Urmele de bale se isprăveau după câți-va pași. Unde o fi lupul?

Piscul muntelui era ca un rotogol, pe laun se pleca și pieria în pădure, în față pădurea rară, la spate o vale urâtă și repede. Incotro s'o luăm?

— Marco, să ne suim în vr'un copac, și să ne uităm pe unde s'o luăm.

Făcurăm câți-va pași în tăcere.

— Stai! îmi șopti căpitanul.

Soarele spre apus, poleia piscul; o umbră neagră trecu, o umbră în trei colțuri.

— Un vultur; zisei eu.

Era un vultur pleșuv: se învârtea pe sus, în roate mari, ca și cum ar fi pândit o pradă.

— Marco, murmură căpitanul, vulturul se uită la noi.

Vulturul era mare, unul de aceia cari se repede la om. Eu mă uitai la căpitan.

— Nu glumesc, zise dânsul; eu sunt din Pirenei și știu ce va se zică vulturul pleșuv, *aquila regala*. I-a bătut ia ochi sclipirea armelor noastre. Să ne desfășurăm, și dacă vulturul s'a arunca pe unul din noi, cellalt o să sară să-l ajute. Să ne întâlnim colo între brazi.

Vulturul se înalță sus, că de-abia îl mai vedem și după puțin pieri din ochii noștri.

Ne-am întâlnit subt brazi. Amurgul veni repede, și după el și mai repede noaptea neagră, fără lună. Cerul era ciuruit de stele.

iar datorita acestui guvern ar fi să realizeze *vo-tul universal, egal și secret, să prelungească privilegiul băncii austro-ungare pe doi ani, și să stoarcă anumite concesiuni militare.*

Propunerile acestea însă ar fi fost respinse de către independiști, cari țin morțiș la banca autonomă și sunt acum în contra oricărui guvern de coaliție.

Câtă crezare li-se pot da acestor fel de combinații se dovedește din o declarație apărută azi, prin care fostul ministru Lukács desminte cu hălarire orice zvon care să scornește în legătură cu numele lui.

Wekerle și Kossuth.

Ieri la prânz primul-ministru Wekerle i-a făcut o vizită mai lungă colegului său Kossuth. Conștătuirea ce a avut loc între ei se poate aduce în legătură cu călătoria lui Wekerle la Viena. Cum se știe, Wekerle va pleca azi la Viena, ca să-l informeze pe M. Sa despre mersul crizei.

Azi, la prânz, în locuința ministrului Kossuth, care zace și acum, se va ținea un consiliu de miniștri. Se zice că între 67-istul Wekerle și 48-istul Kossuth domnește cea mai deplină înțelegere.

Criza și naționalitățile.

Ne cade în mână un număr din ziarul vienez *»Deutsches Volksblatt«*, unul dintre cele mai bune organe ale partidului creștin social, care îmbrățișează cu căldură toată chestia naționalităților din Ungaria. Ne mirăm că ziarul acesta de obicei bine informat și prietinos nouă, nici până azi n'a ajuns să se răspândească printre noi, cu toată critica lui aspră, dar dreaptă față de politica ungurească și cu toate îndemnulurile lui binevoitoare la adresa noastră. Iată ce zice *»Deutsches Volksblatt«* despre criza ungurească și despre noi:

Încă odată mai izbucnește în Ungaria criza politică. Domnitorul a petrecut câteva zile în Buda-pesta încercând înzadar să găsiască o ieșire din haosul acesta. Coaliția, căreia i-s'a încredințat acum trei ani puterea, nu s'a dovedit în stare să-și facă datoria. Dar coaliția nici nu și-a dat silința să-și facă datoria, căci șefii ei dela început aveau de gând să nu se ție de pactul încheiat cu coroana, mai ales în ceea ce privește reforma electorală.

— Noaptea asta, căpitane, ar fi mai bine să nu dormim pe pământ. N'avem cămile cu noi ca să ne dea de veste. Trebuie să ne urcăm în vr'un copac. N'o să prea dormim noi bine, dar ce să-i facem?...

— Ai dreptate Marco.

— Aleserăm un brad gros, și ne suirăm sus. Căpitanul mă povățui să mă leg de o cracă cu cureaua puștei, și eu îl ascultai. Cu pușca în brațe, ne pregătim să ațipim când un urlat înfiorător se auzi în noapte.

— Marco!

— Căpitane.

— Lupul!

— Da.

De-odată, amândoi dădurăm câte un țipăt: nu departe de noi, vulturul se ridică greoi în aer cu un țipăt de biruință. Ceva i-se sbătea în ghiare. Într-o clipă dispăru în sbor.

— Marco!

— Căpitane, murmurai eu, vulturul trebuie să fi răpit vr'un miel.

Auzirăm iar urlatul, urlatul lupului, așa de aproape de noi, că ne înfiorăm, dar un urlat așa de dureros, așa de sfâșietor, așa de omenesc, că părea un suspin. Inima mi-se strânse. Căpitanul nu sufla. Eu făcui ca el. N'am dormit nici eu, nici el; mi-se părea că noaptea mă apăsa în creștet și pe piept, ca o nălucire, iar lupul urla din când în când.

— Marco, îmi șopti căpitanul, mi-se pare că am priceput.

— Și eu am priceput, căpitane.

— Vulturul trebuie să fi răpit vr'un pui de lup.

— Așa cred și eu.

Era firesc, ca înainte de a rezolvi criza, M. Sa să asculte părerea mai multor bărbați de stat. Dar prea bate la ochi, că și cu această ocazie M. Sa tot numai politicieni unguri a chemat în audiență. Pentru aceasta, se înțelege, că nu M. Sa trebuie făcut răspunzător, ci guvernele ungurești sunt de vină, că reprezentanții naționalităților, cari formează majoritatea locuitorilor țării, n'au niciodată prilej să-și spună părerea în fața Coroanei. Desconsiderarea asta e dureroasă pentru naționalități, cari n'au meritat prin nimic disgrația monarhului. Dar naționalitățile văd foarte bine, că ungurii sunt aceia, cari le închid drumul, ce duce până la tron. Germanii, românii și celelalte naționalități n'au scăpat nici un prilej pentru a-și dovedi loialitatea și credința către dinastie, ele au ținut cu statornicie la unitatea imperiului și-a armatei, ele n'au cerut nici odată concesiuni, din cari se rezulte dezbinarea monarhiei.

Ele nu cer bancă autonomă ungurească. Prin atitudinea aceasta cinstită, naționalitățile au ajuns adeseori în conflict cu partidele ungurești, dar nici odată n'au tins în contra intereselor dinastiei.

Ar fi deci ca o recunoaștere a lipsei lor de egoism și-a spiritului lor de jertfă, dacă naționalităților li-s'ar da puțința să se ducă în fața tronului și să-și spună părerea cu privire la Criză.

Castelul Peleş.

Cum trăiesc suveranii la Sinaia.

Se împlinesc în anul acesta 43 de ani de când Domnitorul Carol, plecat din București într'un poșalion cu 8 cai la ora 5 și jumătate dimineața, ajungea pe înserate pentru prima oară la poarta mănăstirii Sinaia, unde călugării îmbrăcați în odăjdii scumpe, cu starițul în frunte, îl primeau în numele crucei și al evangheliei și-l ospătau din același belșug din care ațitia călători rătați prin creștetul Carpaților se ospătasera de atâtea ori pînă atunci.

Se împlinesc în anul acesta 34 de ani, de când Domnitorul Carol, uimit de măreția Bucegilor, hotărâ să-și ridice în aceste locuri sălbatice o locuință pentru mai tîrziu, în care să-și petreacă în liniște zilele de vară, zilele de odihnă trupestă și sufletească.

Și se împlinesc în anul aceste 26 de ani, de când Regele Carol, deschidea cu o chee de aur poarta cea mare a castelului Peleş și pătrundea pentru prima oară

Dar nu-i spusei tot gândul meu, ca să nu-l înfricoșez. Căci, dacă vulturul a răpit un pui de lup, negreșit că lupoanca trebuie să fie cu lupul împeună, deci nu mai era vorba de un singur lup, ci de o pereche, poate de o turmă, și atunci, nu era să ne fie ușor să o scoatem la capăt. Gândul acesta m'a ținut toată noaptea, și-mi veni în minte satul, prietenii, mama, o fată ce-mi era dor s'o mai văd, și mi-se părea că-mi este mai dragă ca ori când...

Pipa i-se stinsese dar vânătorul n'a mai aprins-o. Arciprete luase paharele de pe jos, și eu îmi întinsei picioarele, pregătindu-mă să ascult partea cea mai mișcătoare a povestirii.

Marco il Rosso urmă, cu un glas ce părea că vine de sub pământ.

— Se crăpa de ziuă. Niciodată nu am văzut așa de bine zorile. Una câte una ramurile arborilor păreau că ies din negură: una câte una pie-reau stelele, și lumina se mărea din ce în ce. Ne-am uitat unul la altul și ne-am zimbit, apoi, fără ca să ne vorbim, ne suirăm, ne suirăm până în vârful bradului. Și de-acolo, din vârf, văzurăm lupul, o fiară mare, cu botul pe labele dinainte ca și cum ar fi dormit. Lângă el, un pui se juca prin iarba rară. Dar lupoanca nu dormea: văzurăm cum puiul alunecă și căzu, iar lupoanca ca un fulger întinse o labă și-l ținu să nu cază pe coastă la vale. Mă uitai la căpitan și căpitanul la mine: amândoi ridicarăm puștile și ochirăm. De ce n'am tras? Repede ca un gând auzii d'asupra capetelor noastre un înfricoșător fâlfâit de aripi și vulturul, ca un trăsnet se aruncă spre lu-

poaică. Puiul era la câțiva pași de mama lui, vulturul îl înhăță în ghiare, dar lupoanca, dintr'o săritură, se aruncă pe vultur. Nu se auzea decât scânceitul puiului, ca plînsul unui copil.

Văzurăm ceva ce rareori se poate vedea: lupoanca se aruncase voinicește la vultur și trebuie să-l fi rănit la piept, printrucă sângeră, dar vulturul care ținea puiul în ghiare, cu ciocul lui tare dădea lovituri puternice în capul lupoacei: auziam cum sună ciocul în osul capului, și mi-se părea că-mi răsună mie în inimă. De-odată vulturul se răsturnă, ca învins, și lupoanca, ridică botul în sus, învingătoare, când vulturul se repezi iar la lupoaică și-i înfipse ciocul în beregată. Lupoanca căzu gemând, și tremurând din labe: un râu de sânge țâșni din rana dela gât.

În clipa aceea, lupoanca mă văzu și se uită la mine, cu o uitătură așa de omenească, cum se uită femeia din sat la primar, și uitătura aceasta îmi pătrunsă în suflet, îmi răscoli inima, că apucaii pușca și în trăsnetul detunăturii, sburai creerii vulturului care se înălța greoi dar biruitor în aer, cu prada în ghiare.

Reginaldo Lascaris, fără să-l vază nimeni, luă jurnalul ilustrat și-l aruncă în focul ce era să se stingă. La văpaia hârtiei, văzui coliba joasă și întunecoasă, cu grinzile afumate și patul în fund. Afară, cerul era tot negru și tăcerea adâncă: ploaia de toamnă, cădea mereu.

Și cine nu cunoaște astăzi Castelul Peleş? Arhitectura lui corespunde vârstei. Zidurile lui albe, turnurile vesele și ferestrele largi ce se deschid ca niște brațe doritoare de a strînge tot mai multă căldură și lumină dela soare, nu au nimic comun cu tristețea feudală a vechilor castele de pe malurile Rinului sau de pe aiurea.

Castelul Peleş n'are nimic comun nici cu Versailles, nici cu Saint Cloud, nici cu Schoenbrunn nici cu Windsor nici cu Escorialul. În el nu se oglindește nimic din fastul vremurilor de altă-dată. În schimb însă, ca și Miramar, Antum, Babelsberg, Livadia sau Neuschwanstein, Castelul Peleş oglindește ceva mai mult. Ridicat în creierul munților, în mijlocul poeziei sălbatice a piscurilor măjestoase și a isvoarelor tumultuoase, Castelul Peleş va rămîne de-apururi expresia luminoasă a unei voințe nestrămutate, a unei inteligențe cumpănite și-a unui ales gust artistic.

Și-acum să ascultăm prima cuvîntare regală care a răsunat între zidurile noului locaș:

»Am clădit acest Castel ca un semn trainic că dinastia, aleasă liber de națiune, este adînc înrădăcinată în asta frumoasă țară și că răsplătim dragostea poporului Nostru cu încrederea nemărginită pe care o avem în viitorul scumpei Noastre Patrii. Împlinesc dar o datorie sacră, o vie dorință, ridicînd cu vin romînesc, în această casă a Noastră, cel înțiu pahar în onoarea și pentru fericirea Romîniei.

»Să trăiască draga Noastră Țară!«

De îndată ce pășesti pragul castelului, penaii casei — portretele strămoșești ale Hohenzollernilor drept și tăcuți în armurile lor, te primesc în numele urmașului lor, în numele lui Carol I, primul rege al Romîniei.

Această ilustră galerie de strămoși începe cu cei dintîi conți de Zollern — cu Wolfgang (948) atît de vechiu încît despre el vorbește mai mult legenda de cît istoria și cu Burkardh (1080). Urmează apoi Frideric și Frederic al IV, cei mai vechi acoperiți de zale, iar cei mai noi invismîntați în catifele și danțele, iată și pe Eitel-Frideric I cel ales de dieta din Francfurt să meargă și să ofere lui Rudolf de Habsburg, cumnatul său, coroana imperiului german. Iată apoi pe Eitel-Frideric VI locotenent credincios al marelui Carol Quintus mort pe cîmpul de bătăie dela Pavia și decorat de împărat cu colanul ordinului »Lîna de aur«. Și strămoșii dinastiei se succed unul după altul, unul mai ilustru decît altul.

În capul scării de onoare a castelului, se află un coridor bogat încărcat de lucruri de artă — arme scumpe, vase bogate, sipete vechi, dulapuri sculptate

de mâini de măiestri, ibrice curioase și meșcioare smălțuite...

Sala de mâncare, una din cele mai minunate încăperi ale Castelului, construită în stilul Renașterii, cu mobilierul îmbrăcat în piele de Cordova și cu geamurile ei colorate, reprezentând felurite scene din viața seniorilor de altădată, te uimește cu atât mai mult cu cât ochii îți sunt furăți de număroasele vase mari de faianță, cupele de Veneția și potirele de aur și de argint ce se odihnesc pe înaltele cămine din sală.

Să trecem acum în sala de serbări. Iată-ne transportați de-odată într-o adevărată galerie din Alhambra. Tavanul și pereții împodobiți de aurării lasă să se desprindă un brîu de lespezi smălțuite cu desene albastre și galbene. În fundul sălei o fîntînă arabă își plînge susurul ei limpede și cristalin.

Salonul cel mare, rece și ceremonios ca și o primire oficială îți impune prin noblețea și corectitudinea stilului său.

Alături de el se află un mic cabinet în stilul lui Ludovic XV tapetat cu scene pastorale de Lancret, și în care se păstrează un lucru rar și de preț — un pian vechiu de prin secolul XVI care pe vremuri făcea parte din mobilierul castelului din Montreuil și care se crede a fi aparținut Elisabetei sora lui Ludovic XVI.

Nu mai vorbim de sala de muzică, celebră prin seratele muzicale și literare pe care Carmen Sylva le dă așa de des. Nu mai vorbim nici de cabinetul de lucru al Maiestății Sale. Destul să spunem că văzîndu-l pentru prima oară te întrebă mirat, dacă nu cum-va stăpînul casei nu este un literat sau un bo-gătaș pasionat de artă.

Nu... El este Regele Romîniei, omul lipsit de aparatul și fastul convențional care impune lumii vulgare, omul cu ținuta rezervată și gestul sobru, omul, cu firea naturală și sincera care nu caută să amăgească privirile sau să surprindă inimile cu aparente zadarnice.

Într-o scrisoare pe care M. S. Regina o adresa mamei sale Principesa de Wied, scria:

Carol e fire nobilă. Eu îl compar cu Wilhelm de Orange. Experiențele cele mai triste nu-l clintesc, îi întăresc și mai mult singele rece și echilibrul facultăților. Cînd are niscăi dovezi de vre-o nerecunoștință josnică, dă din umeri și iartă. Puțin îi pasă că nu e judecat cum merită. Cînd n'o mai fi o să-i zică: »Carol înțelept!«.

Acesta este Castelul Peleş și acesta este stăpînul care îl locuiește de 26 de ani!... E stăpînul, întemeietorul lui, este însuși întemeietorul dinastiei romîne a cărei înfrățire cu poporul, ziua de 10 Mai o celebrează prin glasul și inimile întregii suflări romînești.

Mulți ani trăească, și stăpînească-l încă mulți ani în pace, el care pe cîmpul de luptă a dat probe că războiul nu-l înspăimîntă, și stăpînească-l încă mulți ani pînă în adînci bătrînețe, pînă cînd albul coroanei Lui de oțel se va face una cu albul veneratului Său păr. (»Viitorul«).

Din România.

Excursiune. Studenții seminarului de geografie vor face o excursiune cu d. profesor S. Mehedinți în județul Ilfov. Excursionistii vor vizita următoarele comune: Văcărești, Popești Condu-rată, Popești, Români, Dudești, Pantelimon Dorobanță, Fundeni și Colentina. Excursiunea va dura o singură zi.

Din Străinătate.

Dezarmarea și supunerea albanezilor. La Djakova se află pînă acum cinci batalioane și cinci baterii; la Deceani se află concentrat un batalion. Generalul Djavid cere dezarmarea populației și predarea tuturor puștilor Mauser, plata impozitelor în restanță și dărîmarea blocului albanez. După ziare titlul de Alteță a fost suprimat pentru eunucul superior al sultanului.

O misiune turcească. După »Sabah« o misiune sub prezidenția fostului ambasador la Viena Zia pașa, va notifica suirea pe tron a sultanului la Viena, Berlin, Petersburg, Stockholm, Haga, Kopenhaga, București, Cetinge și Atena. O altă misiune sub conducerea fostului mare vizir Tewfik

pașa o va notifica la Londra, Paris, Roma, Bruxelles, Madrid, Berna.

Anglia ar trebui să construească noi vapoare de războiu. Din Londra se anunță: amiralul Beresford, în discursul ce a pronunțat la un banchet, a zis: Coloniile ar trebui să construiască flote proprii, cari împreună cu marina engleză ar forma o marină a imperiului, făcînd cu neputință un războiu cu Anglia. Amiralul Beresford socotește că este necesar a se pune anul acesta pe șantier opt vase Dreadnough; însă aceasta încă nu este suficient pentru a compensa timpul pierdut cu construcțiile navale din ultimii patru ani.

Răvașe din Craiova.

Librărie cooperativă. — Recrutările — Analfabeții. — Bibliotecă. — Muzica vocală în oștire.

— Corespondență specială. —

Craiova, 10 Mai 1909.

Silit să-și schimbe haina ce-l îmbrăca destul de bine, poporul român a suferit multe schimbări anormale, însoțite de turburări și neajunsuri, cari influențînd asupra vieții naționale, i au slăbit mult unele organe. Așa schlopătînd a mers multă vreme și mai merge chiar.

Grija viitorului i-a impus însă anumite eforturi, și inițiativa privată, și îndeosebi, cooperativismul, lor se datoresc.

Totuși »cetatea banilor«, marele centru de viață românească, refuza îndărătnic să apuce fericita cale. O nesăbuită politică milităntă, izvor al tuturor păcatelor, înăbușe orice dorință de mai bine, orice dor de viață. Și în aceste mari păcate cade mai ales corpul didactic — dela care trebuia să pornească lumina.

Se pare că reacțiunea începe. O însemnată mișcare cooperativă să ivește. Intre altele, corpul didactic voește să deschidă o mare librărie națională, ca să ajute cultura românească — răspîndind-o prin ieftinătatea cărților, iar din câștig să dea lumina celor sărmani — și pe altă parte să contribuie la consolidarea negoțului românesc.

Avîntul răsboinic s'a născut odată cu românul și nu va peri decât împreună — iar lupta aceea ultimă, în care am peri, ar fi începutul unei vieți eterne în istoria vremurilor noastre. Dar nu vom peri, prin armă ne-am câștigat dreptul la viață și iarăși prin arme vom trăi. Și nu vom întîrzia mult alt marș răsboinic!

Veselia și dorința ascunsă de vitejie a flăcăilor noștri la recrutare, sunt semne prevestitoare. Dar în bucuria sgomotoasă, nu lipsea nici înrîstarea. Intristarea celor amânați! Și mulți erau, căci selecțiunea e riguroasă.

Prin reorganizarea oștii efectivul s'a sporit uimitor, însă înmulțirea regimentelor se face treptat, așa că din contingentul viitor nu se vor încazarma decât 49.000 de flăcăi, iar județul nostru numai ar vrea să dea 8300 — dar nu se trece asta la flăcăii noștri, căci șueratul glontelui, care zboară departe, e muzica tineretei lor și mai mult nu vor să știe.

Sunt mari durerile acestui neam obidit, dar, dacă lumina ar goni întunerecul minții, ca să-și vadă viitorul, multe și-ar găsi leacul. De aceea

școala are un mare rost și o grea sarcină, căci 70% din românii liberi zac în ignoranță.

Și aceasta-i o grea problemă. Se zice totuși că nu-i decât o »legendă«. Ziarul »Minerva« arată, cu prilejul recrutărilor, sate din județul nostru numai cu 20 proc. analfabeți și nici unul n'ar avea un procent mai mare de 5 proc. Dar »Minerva« uită, sau nu cunoaște, două fapte elementare. Procentele arătate privesc pe tînării chemați la oaste, cari nu-s întregă populație apoi condițiile de trai sunt mai bune și ori-cum superioare acelor altor județe: așa că »legenda analfabeților e tot cruda realitate, tristă dar... adevărată.

Ca să mîngăie sufletul și să gonească plicliseala soldaților bolnavi internați în spitalul militar al acestei garnizoane, părintele Alex. Petrescu a isbutit să înșghebe o mică bibliotecă, compusă din cărți literare, cu subiecte ușoare și morale, cari singurile ar putea să aibă acest binefăcător dar.

Fapta părintelui va găsi binecuvîntarea pe buzele celor suferinzi.

Muzica are influențe covârșitoare asupra sufletului.

Armoniile divine lasă pe sufletele întristate o cîntă ușoară, care ascunde încet amarul vieții, iar un marș răsboinic preface ostașul în vulture ca să zboare pe undele sale și să câștige victoria. Mulțămită acestei înțelegeri, s'a introdus în regimentele noastre și muzica vocală, alături de cea instrumentală, dîndu-se posibilitatea cu muzica națională să fie cultivată și iubită. S'a observat profundata impresie ce exercita soldații asupra trecătorilor, cînd fiind în marș întonează »Deșteaptă-te române« sau »Pe al nostru steag«, dar nici soldații nu-s mai puțin entuziasmați.

Alex. Sever.

Conferința dlui Lupaș.

Joi, în 29 Aprilie n. 1909, »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, și-a ținut a 4 a ședință literară (a 2-a festivă) din a. c. Președintele nostru Vic. Tordășianu, bineventează pe distinsul prof. sem. dr. I. Lupaș, acest neobosit scrutător al trecutului și desinteresat luminător al poporului nostru, pentru dragostea deosebită ce o are pentru clasa noastră de mijloc, dragoste dovedită și prin faptul, că deși ocupat peste măsură, a ținut să ridice nivelul ședinței noastre festive prin conferința sa, chemată a ne lumina, a ne însufleți pentru prototipul muncii neobosite, pentru fostul nostru prim-patron, nemuritorul mitropolit Șaguna. În cele din urmă președintele nostru aduce la cunoștință faptul îmbucurător, că din fundațiunea »Andronic« în anul acesta au fost împărțaiți cu stipendii și ajutoare un număr mare de învățăcei meseriași, cățiva sodali și măiestri, cari stau în legătură cu Reuniunea noastră și cărora le pune la inimă să fie harnici și buni în toate privințele, ca vrednici să se arate față de binefăcătorii lor. La fine mulțamește tuturor factorilor, cari au contribuit la buna reușită a convenirii noastre culturale-sociale din 17 Aprilie c. și declară ședința deschisă.

Notarul St. Duca cetește procesele verbale ale ședințelor administrative, după care profesorul Dr. I. Lupaș, după ce ne pune la inimă să luăm și noi meseriași parte în acest an, pe care îl putem numi »Anul lui Șaguna«, la sărbările, ce se vor ținea din prilejul aniversării al 100-lea dela nașterea marelui arhieru, — își desvoltă conferința sa despre mitropolitul Șaguna și me-

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, Petrol** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. — După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățanle a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 120 cor. **Preparate cosmetice** de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

seriașii români, care în liniamente generale a fost cam următoarea: După o scurtă schițare a organizării clasei industriale în bresle, și după ce arată câteva din obiceiurile mai caracteristice ale acestor bresle, conferențiarul insistă asupra dezvoltării meseriilor la români, arătând, că în vremile mai vechi, înainte de 1848, românii ardeleni nu le era dată posibilitatea să învețe vre-o meserie, fiindcă copiii jobagilor nu erau primiți la meserii. Chiar dacă se întâmpla rar de tot să-și însușească careva vre-o meserie, era oprit să se ocupe cu ea prin orașele săsești. Citează cazul băiatului de iobaj, Marcu din Calun, care pe la 1780 a fost admis să învețe zidăritul, dar masla zidarilor i-a pus condiția de a nu exercita această meserie decât în comitatele ungurești și în scaunele săcuești. Episcopii Vasile Moga și Ioan Lemeni au făcut la 1842 arătare la dieta din Cluj contra breslelor săsești, cari nu vreau să primească copii de români la învățătură. Dar petiția lor a rămas fără rezultat.

După 1848 privilegiile breslelor s'au mai redus; principiul libertății și al concurenței a fost proclamat pe terenul industrial. Șaguna află deci timpul potrivit ca să îndemne țărani români, prin circulare, în diferite rânduri, a-și da copii la meserii. Conferențiarul citează apoi pasajele mai însemnate din circularele respective și arată ce urmări bune au avut aceste îndemnuri, cum încetul cu încetul se formează și la noi o clasă mijlocie, care începe a se organiza. Arată meritele profesorului Nicolae Cristea pentru înființarea reuniunii meseriașilor din Sibiu și cum exemplul acesta a fost urmat și în alte părți astfel, încât astăzi sunt peste 20 de reuniuni ale meseriașilor români. Incheie arătând importanța națională a organizării economice, care trebuie să porcească din principiul: »Unul pentru toți și toți pentru unul«.

Vii și nesfârșite aplauze au fost răsplata discursului conferențiar pentru frumoasa și instructiva prelegere.

Intre ceilalți debutanți ai seratei, s'au distins doamna Mărioara Avrigan, cu o frumoasă declarațiune; sodalul pantofar A. Bozo, predând câteva anecdote de Speranță, cu cari a produs multă veselie; sodalul cizmar Alexandru Baciu, recitând cu însuflețire poezia »Mărirea strămoșilor« și d. I. Miga, sodul pantofar, predând cu mult simț poezia »Spre ideal«.

Intre cei prezenți s'au sorțit ca de regulă 15 broșurele folositoare, iar președintele Tordășianu, aducând vii mulțămiri dlui Dr. Lupaș pentru ostenețele puse în serviciul clasei noastre de mijloc, declară ședința încheiată și invită la ședința de Joi (27 Mai n.), la care vom avea fericirea să ascultăm pe veselul prieten al meseriașilor noștri, pe d. Ermil Borcia.

»Cu noi este Dumnezeu«.

Conferința învățătoarească din tractul Chișineu.

— Corespondență specială. —

Cu plăcere publicăm o corespondență despre o adunare învățătoarească. Învățătorii noștri din Arad dat-au totdeauna dovada că sunt la înălțimea chemării lor și păstrează neatins duhul de naționalism curat care este podoaba învățătorului confesional. Sunt frumoase cuvintele învățătorului care declară că școala confesională e locul învățătorului român și respinge ispita pâinei ungurești.

De asemenea ne bucură optimismul sălbatic care face pe corespondentul nostru să creadă că în ciuda piedicilor multe și înădărnice învățătorul român harnic și conștient își poate face datoria românească și supt noua lege școlară. Cu astfel de învățători avem

nădejdea bună de-a înfrunța nevoile noilor vremuri.

Învățătorii dela școalele confesionale ort. rom. din tractul Chișineu, și-au ținut conferința de primăvară în ziua de 30 Aprilie (13 Mai) 1909, în comuna Șimand. Conform programului conferința a fost precedată de chemarea sfântului Duh, celebrată de preotul Ștefan Leucuța. Răspunsurile au fost cântate frumos de școlarii fratelui din Șimand Ioan Toconiță. Preotul la finea chemării sfântului Duh, salută dela amvon învățătorii întruniți în conferință, ca prin discutarea asupra temelor puse la ordinea zilei, să-și premenească puterile spre a putea lucra cu succes la cultivarea și dezvoltarea poporului român. A fost răsplătit de învățători cu: »Să trăiască«!

Intrându-se în ordinea de zi s'a ascultat prelegerea din »Cântare«, ținută cu elevii, de confratele Ioan Toconiță.

După dimiterea școlarilor, președintele Dimitrie Boar, în discursul de deschidere, descrie în contururi generale situația învățătorului român confesional, creată prin cea mai nouă lege școlară.

Citând ord. ministerială, în înțelesul căreia, »învățătorii dela școalele confesionale pot să devină învățători la școala de stat, numai după ce vor trece examenul de calificare învățătoarească la vre-o școală normală de stat« zice, *terenul de activitate al învățătorului român confesional este școala română confesională.*

După constatarea celor prezenți salută oaspeții de față și anume: preoții din loc Aug. Beleş și Ștefan Lucuța.

Prezența în conferință a preotului și a învățătorului numiți din Șimand, a făcut bună impresie. Dintre țărani noștri din Șimand au fost prezenți abia 5—6. Lipsa de interes a poporului față de cauză, ne îngrijorează.

Raportul biroului, citit de secretarul secțiunii Traian Tubic; raportul comisiunii literare referitor la metoda »Gabel« citit de referentul comisiunii Ioan Crișan; precum și raportul referitor la »concertul« ce se va aranja cu ocaziunea adunării generale a învățătorilor, citit de Mihail Dragoș însărcinatul secțiunii, se iau la cunoștință.

Membrul Dimitrie Boar dă citire lucrării sale: »Metoda la diferitele obiecte de învățământ în școala română«, care a dat loc la discuțiuni instructive între membrii.

La reflecțiuni s'a observat cea mai perfectă obiectivitate.

Mersul acestei conferințe preste tot, și în special discuția prelegerii și lucrării prezentate, care a fost ținută la nivel înalt, ne îndreptățește a crede, că *toate greutățile create școlii române confesionale să pot învinge, — prin munca serioasă a învățătorilor noștri.*

Expirând mandatul biroului secțiunii tractuale, s'au reales pentru noul ciclu toți funcționarii vechi.

După conferință, învățătorii au luat masă comună. Aici președintele Dimitrie Boar a închinat în sănătatea șefului tractual, inimosul român Rev. Domn Dr. Ioan Trăilescu, care deși din motive saanitre nu poate fi cu corpul dar este cu gândul între noi.

Corul învățătorilor a intonat: Mulți ani trăiască!

Zelul preotului Ștefan de a ține toast în limba ungară în onoarea învățătorilor unguri prezenți la masă: Philip Jozsef și Beckel Frigyes, e de neînțeles!

Conferința tractuală de toamnă se va ține la școala noastră din Cinteiu. *Doremi.*

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 24 Mai n. 1909.

— Știre redacțională. D. Ioan Russu-Șirianu a plecat pe timp mai îndelungat în concediu în România spre a-și căuta sănătatea.

— Procesul nostru. Azi redactorul nostru responsabil d. Constantin Savu se află în Oradea mare în fața curții cu juri, care va judeca asupra lui pentru trei articole apărute în ziarul nostru.

— Regele Carol în mănăstirea Sinaia. M. Sa Regele s'a dus, Miercuri după amiază, pe jos dela castelul Peleş la mănăstirea Sinaia unde a fost întâmpinat în intrare de arhimandritul Dionisie. Maiestatea Sa a vizitat cu deamănuntul mănăstirea și s'a interesat de aproape despre mersul reparațiilor ce se fac localului ars astă iarnă. Suveranul a exprimat dorința ca aceste reparațiuni să se termine mai curând. M. Sa Regele a trecut apoi în localul stăreției unde a binevoit a se întreține cu superiorul mănăstirii până la orele 7 seara, când s'a reintors în castel.

— Sfințirea monumentului pentru prof. Dr. Vasile Găina. Sâmbătă, în 29 Maiu a. c. se va sfinți monumentul ridicat de preoțimea ortodoxă română din Bucovina deasupra mormântului mult regretatului bărbat al bisericii și națiunii, prof. Dr. Vasile Găina, din cimitirul din Cernăuț. Monumentul constă dintr'un obelisc înalt de granit suedez negru și poartă afară de chipul repausatului în relief de bronz și o cruce cu ramuri de laur tot în bronz și inscripția: »Intemeietorul foii clericale »Viitorul« — Dr. Vasile Găina, protopr. și prof. univ. — preoțimea ortodoxă română din Bucovina«, — precum și locul dela Tim. II, 2: »Cele ce le-ai învățat dela mine în fața multor martori, aceste le încredințează la oameni credincioși, cari vor fi vrednici să învețe și pe alții«.

— Promoție. Sâmbătă, în 22 Mai n. a fost promovat, la universitatea din Budapesta, doctor în medicină d. Alexandru Dobrescu, fiul protopopului din Sebeșul-săsesc.

— Comisar ministerial. Cetim în »Telegraful român«, că d. profesor Dr. Iosif Siegescu, a fost numit comisar ministerial la examenele de calificare, ce se vor ține la pedagogiile române din Blaj, Sibiu, Arad și Caransebeș.

— Adunarea secțiunii Tășnad Secția. Tășnadului a »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« a ținut conferință populară în 9 Mai a. c. în comuna Boianul-mare. A vorbit d. Ioan Toduț, inv. în Seuca, despre: »Insemnătatea școlii«. Din partea comitetului despărțământului »Tășnad« a fost de față d. Vasile Mureșan, preot în Seuca.

Adunarea s'a deschis la 2 ore p. m. prin d. delegat, după aceia preotul local Emilu Lobonț, desemnând însemnătatea prelegerii, cere atențiunea publicului adunat.

D. Ioan Toduț își începe disertațiunea cu frumoasa introducere a salutării »Asociației transilvane« care ca o mamă dulce azi își cercetează fiii resleși din comuna Boian, fericită în creșterea numerică a populațiunii, nu însă tot așa în progresul cultural. Continuă cu descrierea dezvoltării culturale a poporului român prin energia »Asociațiunii« și sfârșește cu dezvoltarea frumoasei teme ce și-a ales despre »Insemnătatea școlii«.

Prelegerea a fost rostită fără întrerupere în 2 ceasuri și jumătate cu glas răspicat, limbă curată

Dacă a-ți încercat toate!

Se au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de **APURT DE GHIATA**

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. In contra GUTURAYULUI singurul remediu. Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la **Szémann Agoston,** farmacist, **Hatvan, Főtér nr. 126.** Se expediază zilnic în toate părțile lumii

poporală, ținând atențiunea înlăntuită, storcând dese aprobări și aplauze, făcând bun efect asupra tuturor celor adunați.

In numele poporului român din Boian, preotul și învățătorul local Alexandru Boticaș mulțamește conferențiarului cu dorință, ca să se poată împărtași cât mai des de asemenea instrucțiuni culturale.

Poporul face ovațiuni d-lui Vasile Murășanu, parochului Seuca, care a ostenit pe o cale atât de grea, pentru a îndeplini o misiune atât de frumoasă. Conducătorii firești ai poporului să fie la culmea chemării, iar poporul să iubească, prețuiască și sprijinească școala, ca să devie tare și mare, cult și bogat.

D. președinte mulțamește poporului adunat și dorindu-i foloase statornice în prelegerea auzită, — închide adunarea la 5 ore p. m.

— **Cununie.** Dșoara *Emilia Bena* (Pianul-de-jos) și *Zaharie Tătar* (Deal) își vor celebra cununia a doua zi de Rosalii, Luni 31 Mai st. n. la orele 4 p. m. în biserica ortodoxă din Pianul-de-jos.

— **Sfârșitul grevei poștașilor din Paris.** Meetingul poștașilor și al lucrătorilor zidari au votat ordinea de zi felicitând pe lucrătorii cari au fost în grevă de solidaritate cu poștașii și invitând confederațiunea Muncii a decreta finele grevei.

— **Numire de preot.** Preotul disponibil Basilu Podoabă scrie »Unirea« a fost denumit de paroh la Boș (tr. Cojocnei).

— **Secția Cluj a »Asociațiunii«.** In conformitate cu hotărîrea adusă în ședința de comitet dela 23 Martie n. 1909, a despărțământului Cluj, — al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, avem onoarea a convoca pe a II-a zi de Rosalii, Luni în 31 Mai n. a. c. adunarea cercuală extraordinară în comuna Feneșul-săsesc, cu următorul program: I. 1. La 3 ore d. a. deschiderea adunării în școala română gr.-cat. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare cercuală. 3. a) Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal. b) Alegerea unei comisii de 3 membri pentru cenzurarea raportului general, încasarea taxelor dela membrii vechi și pentru înscrierea de membri noi. 4. Prelegere poporală. 5. Raportul comisiei de 3, de sub pct 3 b). II. 6. Deschiderea expoziției de vite cornute, aranjată de membrii »Tovărășiei ocazionale pentru asigurarea vitelor în Feneșul-săsesc«. 7. Alegerea unei comisii pentru propunerea premiilor. III. 8. Deschiderea expoziției de lucruri de mână și țesături țărănești. 9. Alegerea unei comisii pentru propunerea premiilor. 10. Eventuale propuneri. 11. Închiderea adunării. IV. La 8 ore seara prelegere poporală cu schiopicul. La aceasta adunare sunt invitați toți membrii despărțământului nostru și toți aceia, cari se interesează de binele și luminarea poporului nostru și de înaintarea Asociațiunii. Cluj, la 21 Mai n. 1909. *Dr. Valentin Poruțiu*, secretar. *Eugen Pop Păcurariu*, director.

NB. Pentru orientare amintim, că despărțământul nostru cuprinde: 1. Teritoriul orașului Cluj și orașul Cojocna. 2. Cercul administrativ al Clujului cu comunele: Aiton, Apahida, Băbuț, Bonțida, Borșa, Boș Buda-veche, Cara, Cănaș, Corpade, Ciumăfaia, Deș, Dezmir, Fodorhaza, Feiurd, Ghiurfalău, Giula, Husău-Măciș, Măcișul-ung., Pata, Redin, Sin-Mărtin-Măciș, Someșfalău, Uifaiul-ung. — 3. Cercul administrativ al Nădășelului cu comunele: Aghires, Baciu, Berind, Coruș, Feleac, Gîrboul-unguresc, Mera, Nădășelul-unguresc, Popfalău, Sin-Mihaiu, Sînpaulul-unguresc, Sumurduc, Suciag, Șardul-ung., Șomtelec, Thiurea, Topa-deșartă, Viștea. 4. Cercul administr. al Gilăului cu comunele: Agărbici, Căpușul-mic și mare, Feneșul-săsesc, Gilău, Gyerö-Dingău, Gyerö-Oșorheiu, Lona-săsească, Măguri, Mărișel, Muntele-rece, Panic, Someșul-cald, Someșul-rece, Tăuț. 5. Comunele: jucul-de-jos, Jucul-nobil și Jucul-de-sus.

— **Intâlnire colegială.** Atrag atențiunea foștilor mei colegi cu cari împreună am absolvit școala pedagogică din Arad în vara anului 1899, că cu prilejul adunării generale a Reuniunii învățătorilor români din comitatul Aradului ce se va ține vara asta în Curtici, vom ține intâlnirea

noastră după zece ani de absolvire. *Mihai Dragoș* învățător, Curtici.

— **Pentru grăbirea maghiarizării.** Intr'un ziar unguresc »P. H.« un învățător din Budapesta Albrecht István se plînge că maghiarizarea nu-i destul de intensivă și nu produce efecte destul de grabnice, încît, ascultați și vă cruciți, trebuie o generație întreagă pînă copiii dintr'o comună cu școală ungurească se maghiarizează. Cauza ar fi că învățătorii unguri nu primesc bucuros posturi în asemenea sate străine, unde se simt depărtați de tot ce-i unguresc și ce-i culturală, ca în Siberia. Ce trebuie să se facă spre a-i îndemna la muncă mai grabnică și »productivă?« Ați găsit, firește, trebuie să li-se ridice leafa acestor învățători spre a-i mîngăia astfel pentru izolarea în care trăiesc bieții de ei. Premiile ce se împărțesc (foarte multe și mari, cum știm) nu ajung pentru asta, zice d. Albrecht, trebuie să li-se crească leafa, și cu sume mai mari, cel puțin 400 de cor. pe an.

Iată concepția cea mai tipică și cea mai sfruntată a politicii și patriotismului — pe bani. Dar ziarcele ungurești continuă cu toate astea a ne acuza că politica noastră e — o afacere.

— **Agitație contra toaletelor franceze în Anglia.** Sunt acum vr'o trei săptămâni, de când soția președintei consiliului de miniștri din Anglia, Asquith, a invitat pe amicele ei de a vedea la dânsa acasă câteva toalete ale croitorului parisian Poiret, cu care prilej însuși Poiret făcea pe cicerone. Ziarul »Daily Express« s'a folosit de acest prilej pentru a agita contra toaletelor franceze și a reușit a face ca croitorii englezi și chiar Camera de comerț să protesteze că în casa primului ministru al Angliei se face reclamă pentru marfă streină. S'a anunțat chiar o interpelare asupra acestei cestiuni, dar ea a fost declarată ca inadmisibilă, fiindcă e vorbă aci de o cestiune pur particulară.

— **Directorul Șulutan.** Marți în 18 și Miercuri în 19 Maiu și-a ținut ședințele directoriul, care conform hotărîrilor luate de mitropolitul Șulut conduce și controlează afacerile fundațiunii șulutene. Marți a ținut ședințe comisiunea pregătitoare, iar Miercuri s'a ținut ședința plenară a directorului. Din cler a luat parte I. Presfințitul mitropolit ca președintele directoriului, membrii Veneratului Capitu și M. On. Iacob Popa, notarul directorului. Dintre mireni au venit la ședințe următorii p. t. domni: Gheorghe Pop, director financiar și conzilier ministerial în Zombor, Ioan Nestor de Desmir, jude de tablă în penziune din Cluj, Iuliu Bardossy inspector reșesc de școale penzionat, în Sibiu, Petru Pop, jude de tribunal penzionat în Brașov, Dr. Alexandru Pop medic arhidiecezan în Blaj și avocatul a hidiezezan Dr. Iuliu Maniu deputat dietal. S'au revăzut rațiunile fundațiunii și s'au aflat în ordine, s'a aprobat preliminarul de spese pe anul 1909. Notăm, că averea curată a fundațiunii la sfârșitul anului 1908 e: 1.030.120/37 cor. In anul 1908 a crescut cu 30.378/80 cor. dovadă despre administrarea bună a fundațiunii, ce sa constatat cu multă bucurie în directoriu.

— **Vizita studenților bulgari în București.** In urma înțelegerii avută cu d. St. D. Taneff, reprezentantul studenției bulgare, se anunță sosirea în București a 150 de studenți, în ziua de 12 Maiu ora 10.10 dim. Studenții bulgari vor fi oaspeții capitalei românești 4 zile în care timp vor vizita toate instituțiile culturale și publice, fabrici, făcându-se și o excursiune pe valea Prahovei.

— **Odiseia unui falsificator.** A fost adus la Constanța, cu vaporul »Regele Carol«, cunoscutul falsificator de bancnote românești, Gh. Petrescu, zis Adam, zis și M-hail Cristescu. Se știe că Petrescu, fost pe vremuri în librăriile Coșoreanu și Socec din Craiova, fost administratorul de moșie etc. a fost descoperit în Fiume, unde s'a și găsit un cufăr, în care avea mașina de falsificat, hârtie și alte aparate pentru falsificarea hârtiilor de bancă românești. El a fost dat în judecată la Fiume, dar în acest timp dânsul se refugiase în Grecia. Autoritățile românești nu puteau să-l readucă în țară pe Petrescu, de oare ce relațiunile cu acest stat erau rupte de câțiva ani. Direcțiunea poliției și siguranței generale din ministerul de interne, descoperind pe falsificator, în Alexandria (Egipt) a reușit să readucă pe Petrescu în România prin intervenția ministrului român la Cairo. Falsificatorul va fi înaintat dlui jude de instrucție Strelcescu, din

Craiova, unde se instruește afacerea lui. Trebuie să adăugăm că acest falsificator reușise se pune în circulație, pe piața Constantinopolului, 100 bilete de bancă a o sută lei, false.

x **Dacă sănătatea vă este scumpă, să beți odată de două ori pe săptămână 1/2 pahar de apă amară Franz Josef.** Având efect sigur și fiind ieftină, să nu lipsească din nici o casă. Se capătă dela toate farmaciile și prăvăliile.

Economie.

Tirgul de bucate din Arad.

21 Mai 1909.

S'au vândut azi:

grâu 200 mm.	14—14.70
cucuruz 400 mm.	7—7.10
secară	9.80—
ovăs	8.25—
orz	8—10

Prețurile sunt socolite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 20 Mai 1909.

Grâu pe Mai 1909	29.58—30.44
Grâu pe Oct.	25.26—25.58
Secară pe Oct.	19.50—19.82
Cucuruz pe Mai	15.48—15.68
Cucuruz pe Iul	15.74—15.90
Ovăs pe Mai	16.50—15.32
Ovăs pe Oct.	15.02—17.16
Rapiță pe Aug.	30.80—31.—

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 kig. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	30 K.	—	31 K.	45 K.
Din comitatul Albei	— — — —	29	>	70	31 > 15
De Pesta	— — — —	29	>	80—31	> 20
Bănățenesc	— — — —	30	>	—	31 > 40
De Bacica	— — — —	30	>	—	31 > 40
Secară de calitate I	— — — —	20	>	15—20	> 35
Secară de calitate mijloc.	— — — —	20	>	05—20	> 15
Orzul de nutreț, calit. I.	— — — —	17	>	80—18	> —
» » calitatea a II.	— — — —	17	>	40—17	> 70
Ovăs » » I.	— — — —	18	>	—	18 > 30
» » » II.	— — — —	15	>	50—15	> 90
Cucuruz	— — — —	15	>	60—15	> 70
Tărâțe	— — — —	11	>	35—12	> 50

Poșta administrației.

Nicolae Mureșian, Rodna-veche. Primim oferitul Dv.

Victor Faur, Cil. Am primit 10 cor. în abonament.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romanice și sănătoasă.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

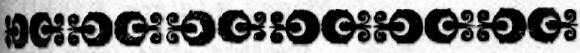
Cu deslășiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

ANUNȚ.

În cancelaria dlui Dr. Merő Samu, avocat în Boroșineu (Borosjenő) poate afla aplicare **un scriitor** sau **un candidat de avocat** cu praxă.

Schmidutz József

fabricant de instrumente muzicale și magazin de tot soiul de instr. muzicale.

KULA (comit. Baci).

Se capătă: **Violine, goarne, harmonice, tambure** și cele mai bune gramofone precum și ori-ce instrumente muzicale.

Primesc repararea a orice soi de instrumente muzicale cu prețuri ieftine și pe lângă garanție. Țin în depozit violine și cimbele fabricate în țară și străinătate precum și esarde de oțel englez pentru tambure.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pișturilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. Bucată o coroană.

Prăf de peie Salvator Nr. III. un medicament sigur contra arsurii mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Spirit de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, umă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de iod) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Un balsam pentru bătăături depărtează repede bătătura, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de cut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu bărare de seamă.

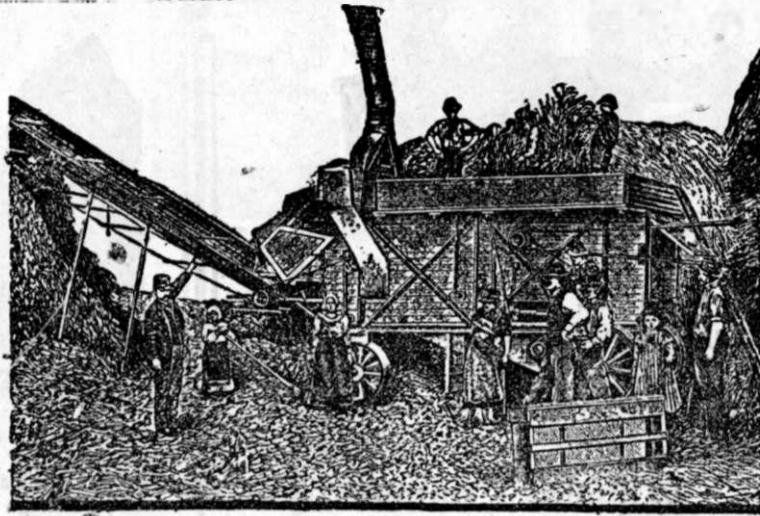

S. Mittelbach, farmacia și drogheria la Salvator. **Zagrab (Croația).**

IAKOB HARFMANN

Novitate patentată!

Pe cât de simplu, pe atât de grandios!

Acesta într'adevăr îl interesează pe econom!

fabrică de mașini agricole și atelier pentru repararea mașinelor în **UJVERBÁSZ.**

Aparatul absorbitor de praf pentru mașini de treierat

absoarbe praful din mașină și îl aruncă la înălțime de 30—40 metri în aer, așa că praful dispare, prin ce lucrătorii nu mai lucrează în praf. Și deoarece paiele și pleava nu mai conțin praf, ca nutreț au folos dublu.

Patentul: Iakob Harfmann, Ujverbász.

Vin de Covășint

calitate excelentă se află de vânzare dela 50 litre în sus, la d-na **văd A. Dr. Petran,** Arad, str. Lázár-Vilmos Nr. 4.

Prețurile sunt:

Vin alb de un an	Hl. 40	Cor.
> > ori Schiler de doi ani >	45	>
> > de trei ani	50	>
> > » zece ani	60	>
> > Rizling de cinci ani	70	>

Fiți atenți la firmă!

„Rákóczi“

cea mai mare fabrică de stropitoare — toare —

POLLATSEK A., Gzepléd.

Recomandă fabricatele proprii de stropitoare »Rákóczi«, pe lângă cea mai deplină garanță.

Revanzătorilor se dă rabat. Să ne ferim de orice imitații.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor **Seğhed in (Szeged), Laudon u. 9**

Primește: curățirea și văpsirea hainelor de copii și prețești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectuesc imediat și prompt.

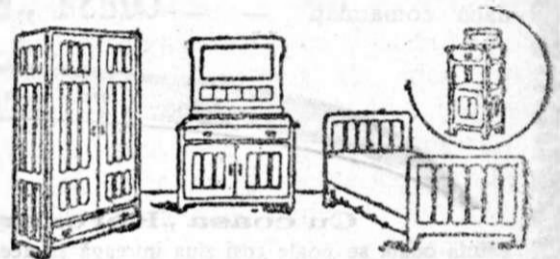
ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

KARL HOREDŢ

magazin de mobile.

Nagyszeben, Salzgasse Nr. 33.

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucătărie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn, foteluri de biuro, taluret cu șurup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

Cea mai efitină sursă de cumpărat!

BINDER LAJOS

clasnornicar și giuvaergiu, în - MEDGYES - Marktplatz Numrul 8.

Depozit bogat de totfelul de ciasnornice de aur, și argint metal și nickel. Articole optice de aur și argint. Ochelari și zvikeri de Rathenov. Articlii de argint de Kina.

Reparaturl solide și :: ieftine. ::

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlichs

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litrii de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efituesc imediat și se trimitt cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călmar de cerneală portativ simplu, și un sistem de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszében, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănicia fișcărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.60 cor. — una se dă rabat. — Comanda se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyszében, Déva și Bánpatok.

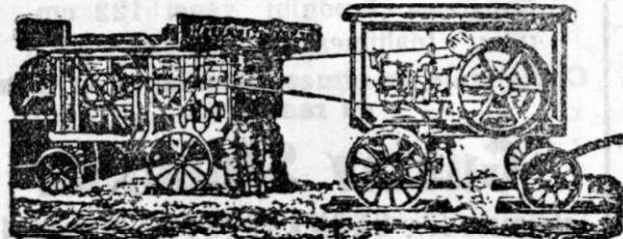

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mănate cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit — și francat. —

Dobrowszky Károly

fabricant de cuptoare și magazin de olane în ALBA-IULIA (Gyulafehérvár).

Magazin: In Sibiu la Carol F. Jickeli.

Magazin mare stabil.

Pregătesc olane foarte bune, în stil modern,

„Patent Fütő Multiplikator”

brevetat, ușor de încălzit, în colorile cele mai frumoase ș. a. brună, verde, elefan înă, alb, samoa, drap, de culoarea ma-

zerei, merie, albastră, vânătă, brună deschisă, castanie, maiolica etc. pardoseală pentru vane de scaldat, din plăci de porțelan fayenc, vetre pentru fiert din porțelan de culoare albă și albastră. Reparez și transform cuptoare vechi, pe lângă garanță de 2-3 ani.

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

comerțiant de articole medicale, chimice și parfumarie

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

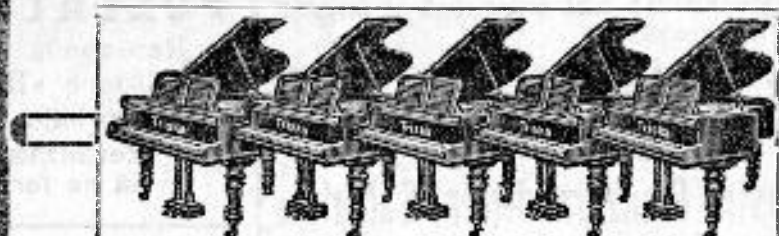
Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole chimice, Aparate dela 8—200

Petrol-China cel mai bun mijloc contra mătretrei a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 12

TRISKA J. Primul depozit de piane din tot Ardealul

Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

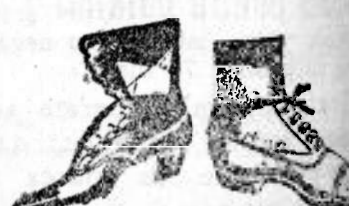

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate se repară repede, prompt și ieftin cu mijloace moderne — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

Fritsch & Conert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- „ „ box „ „ „ . . . K 11.—
- „ „ șevro pt dame cu bambi . . . K 10.50
- „ „ „ „ „ cu șirete . . . K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6.80
- Ghete de copii dela K 3.—

Material de I-a clasă.